

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Peccatum actuale, & habituale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

5. Posterius peccatum originale non contraxissent, Ad pactum cum Deo initum non violante, etiamsi alia peccata commisisset. *Ibid. num. 6.*

6. Non contraxisset peccatum originale qui genitus vel natus, vel conceptus fuisset ante peccatum Adæ; & etiam si non contraheret is, qui de novo miraculosè creatus, aut ab Adamo non descenderet per seminalem generationem. *Ibid. nu. 7. & 10.*

7. Traducitur peccatum originale ab Adamo quatenus in initio corporis cum anima rationali efficitur ab homine generante, quamvis anima suum esse habeat à Deo per creationem. *Ibid. n. 11.*

8. Pueri cum solo originali decedentes puniuntur poena damni, id est, privantur visione Dei; hinc discit quàm graviter peccent parentes, aut alii qui pueros sine baptismo decedere permittunt, jureque merito poena excommunicationis afficiuntur, qui abortum foetus præsertim animati procurant. *Ibid. punct. 4. n. 2. & seq.*

9. Pueri cum solo originali decedentes, non sunt puniendi poena sensus, id est, non sunt puniendi poena qua damnati cruciantur in inferno propter peccata actualia; sunt tamen adducendi in iudicium, ut reassumptis corporibus in tenebras destinentur ob peccatum originale. *Ibid. num. 7. & 8.*

10. Homines in hoc mundo patiuntur aliquas poenas ob peccatum originale, scilicet ægritudines, rebellionem appetitum, & alias ingentes & innumeras miseras, quas passim non fuissent, si Adam non deliquisset, pactumque cum Deo initum non violasset. *Ib. n. 9.*

Peccatum actuale & habituale.

11. Peccatum actuale materialiter vel à posteriori multipliciter definitur Peccatum est dictum, vel factum, vel concupitum contra legem Dei æternam. Vel: Peccatum, præsertim mortale, est aversio à Deo, & conversio ad creaturam. Vel: Peccatum est actus contra rectam naturam hominis ut homo est. *Ibid. quest. 2. punct. 1. nu. 1, 5 & 6.*

12. Peccatum verò actuale formaliter & à priori hoc pacto definitur: Peccatum est privatio debitæ rectitudinis; consequenter ratio formalis peccati consistere videtur in privatione debitæ rectitudinis. Ad clariorem hujus propositionis intelligentiam.

Intelligentiam adverte duo considerari in peccato; materiale
 scilicet, & formale: materiale peccati commissionis est actus;
 materiale verò est privatio rectitudinis debitæ illi actui, seu
 tali actui inesse deberet. Similiter ratio formalis peccati
 commissionis consistit in privatione actus debiti, ita ut commissio
 formaliter sit mala, quatenus debitam non habet rectitudi-
 nem. *Ibid. num. 12. & seqq.*

13. Peccatum habituale est quædam macula quam post se
 relinquit peccatum actuale. Hæc macula consistit in malitia
 actus præteriti perseverante per modum habitus, seu ut aliqui
 dicunt, in extrinseca denominatione ab actu præterito non
 retracto per pœnitentiam; & in privatione gratiæ habi-
 tualis *ibid. punct. 2. n. 1. & 2.*

14. Ad peccatum mortale requiritur plena & perfecta cogi-
 tatio, seu expressa advertentia malitiæ, vel saltem expressa ali-
 qua dubitatio, seu scrupulus peccati. Unde non jejunaus ali-
 quo die excusatur, si de jejunio nihil cogitavit. Excusatur
 quoque projiciens saxum per fenestram, non advertens ad pe-
 culum lædendi: committiturque unum tantum modo pec-
 catum, si peccatum duplicem habeat malitiam, & peccator u-
 nam tantum advertat. *Ibid. punct. 3. n. 3. 5. 6. & 9.*

15. Motus sensualitatis prævenientes usum rationis non
 sunt peccata; propterea semidormientes & non plenè adver-
 tentes ad malitiam, non mortaliter peccant, si pollutionem
 patiantur. Neque sufficit ad mortale ut aliquis potuerit sim-
 pliciter, vel debuerit malitiam considerare, sed requiritur ex-
 pressa consideratio malitiæ, vel ipsius periculi; vel expressa
 dubitatio, seu suspicio aliqua malitiæ, vel periculi, alioquin in-
 advertentia, seu oblitio censetur invincibilis & inculpabilis.
Ibid. num. 10. & seq.

16. Ratio advertentia malitiæ deest in iis, quæ jure naturæ
 sunt prohibita, exceptis subitis quibusdam motibus, de qui-
 bus vide v. *Matrimonium q. 4. Ibid. n. 13.*

17. Ad peccatum requiritur quidem consensus saltem vir-
 tualis, non verò necessarius est consensus directus & expres-
 sus. His adde, levem negligentiam admittentem in repellen-
 dis tentationibus, non mortaliter peccare *Ibid. num. 15. & seq.*

18. Nullus actus deliberatus est in individuo, seu in particu-
 lari indifferens, sed quilibet actus deliberatus in particulari
 bonus est vel malus: hinc sequitur, verbum otiosum malum
 esse, & actum fricationis barbæ, aut subveniendi proximo

ob utilitatem, bonum. *Ibid punct. 4. num. 1. & seq.*

19. Actus versans circa omissionem, cujus actus contra bonum est, est malus: actus autem indeliberatus factus ratione non advertente, est indifferens *Ibid num. 4. & 5.*

20. Dantur aliqui actus qui secundum speciem nec boni nec mali sunt, at nullus in individuo datur, qui non sit bonus vel malus, si deliberatè fiat. *Ibid n. 6.*

21. Malitia peccati & injuria ac offensa Dei, quæ in peccato reperitur, non est intrinsece infinita, alioquin sequeretur omnia peccata mortalia esse æqualia, cum unum infinitum non sit majus alio: est tamen malitia peccati, seu injuria & offensa peccato infinita extrinsece & terminativè; cum fiat per se, videlicet Deo. *Ib. punct. 5. n. 1. 2. & 3.*

Peccatum mortale & veniale.

22. Peccatum veniale est leve erratum, & reddat homines dignos pœna solum temporalis. Non dicitur veniale, eò quod sit contra consilium, mortale verò contra præceptum; neque quia sit præter legem, mortale verò quia sit contra legem: dici potest veniale quatenus non privat gratia & charitas, quemadmodum peccatum mortale. *Ibid. quæst. 3. punct. 2. n. 1. & seq.*

23. Dari potest peccatum mortale ex suo genere, quod defectu plenæ deliberationis, aut advertentiæ, aut parvitas materiæ, fiat veniale, ut est furtum unius assis quod ex suo genere est mortale, posita materia sufficiente, & non mutata specie furti; tamen hic & nunc est veniale ratione parvitas materiæ. *Ibid punct. 3. num. 4.*

24. Non datur in qualibet materia parvitas rei seu materiæ, ratione cujus peccatum quod alioquin fuisset mortale, efficitur veniale, ut videre est in ea materia, in qua reperitur integra ratio injuriæ & offensæ mortalis, qualis est materia simoniæ: nam si quis vendat rem spiritualem, licet valde modicam & parvam, peccat mortaliter. Tunc autem semper datur parvitas materiæ, quando res non solum erit parva, sed etiam ratione circumstantiarum. *Ibid. n. 11. & 12.*

25. Sicut peccatum mortale efficitur ex accidenti veniale, ita peccatum veniale fieri potest mortale ex his capitibus: ratione finis mortalis adjuncti; ob plenam advertentiam posita materia notabilis; ratione specialis contemptus in materia gratæ